

ΛΥΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΓΚΩΤΙΕ

Η ΦΩΛΗ ΤΩΝ ΑΗΔΟΝΙΩΝ

Γύρω από τον πυργο άπλώνονταν ένα όμορφο περβόλι.
Μέσ' στο περβόλι βρισκόταν κάθε λογής πουλιά: άηδόνια, κοτσιφια, σουσουρήθρες. Όλα τα πουλιά της γης είχαν δώσει γανταβού σ' έκαινο το περβόλι. Κάθε φύλλο έκαμψε και μιά φωλιά, κάθε δέντρο ήτανε και μιά άρχιστρα. Όλ' οι μικροί φτερωτοί μουσικοί συναγωνίζονταν ποιος θα τραγουδούσε καλύτερα. Κι' άληθινοί μουσικοί νάσαν δεν θα ταίριαζαν τόσο καλά τα τραγούδια τους.

Μά μέσ' στον πυργο ζούσανε δυο όμορφες ξιδέλες που τραγουδούσαν αυτές καλύτερα απ' όλα τα πουλιά του κήπου. Τη μιά την έλεγαν Φλερέτα και την άλλην Ίζαμπά. Ήταν κ' οι δυο τους όμορφες, πεντάμορφες και τις Κυριακές, όταν φορούσαν τά καλά τους φορέματα, αν δεν έδειχναν οι λευκοί τους, όμορ, πώς ήτανε σ' άληθεια κορίτσια, θα τις έπαυαν γι' άγγέλους· δεν τους έλειπαν παρά τά φτερά. Όταν αυτές τραγουδούσαν, ό γέρος άρχοντας του Μαλεβριέ, ό θείος τους, τις κρατούσε από τό χερά γιατί φοβόταν μήπως τους έρθει ή επιθυμία νά πετάσουν και τό φύγουν.

Η φήμη της όμορφιάς τους και της τέχνης τους στο τραγούδι είχε κάνει τό γύρο της Ερώλης· μά έκείνες δεν ήταν καθόλου κρηφάνες γι' αυτό. Ζούσαν στον πυργο μοναξιά, μη βλέποντας κανένα άλλο έκτός από τό μικρό άκόλουθό Βαλεντίνο, ένα όμορφο άγόρι με χρυσά μαλλιά και τον άρχοντα του Μαλεβριέ, τό θείο τους.

Περνούσαν τον καιρό τους πετώντας σπύρους στά πουλάκια, κάνοντας την προσοχή τους και, προαιτίαν, σπουδίζοντας τά έργα των μεγάλων μουσικών. Είχαν και τά λουλούδια τους πού τά φρονύτιαν και τά πότιζαν μόνας τους. Κ' έτσι ή ζωή τους κούσε μ' αυτές τις γλυκιές και ποιητικές άσχολίες, μακριά από τό μύτια του κόσμου. Κι' όμως, ό κόσμος νοιαζότανε πάντοτε γι' αυτές. Ούτε τ' άηδόνι, ούτε τό όρδο μουρούνη νά κρυφτούνε· τό τραγούδι τους και τά τραμά τους τά προδίδουν πάντοτε κ' οι δυο όμορφες ξαδελφούλες ήταν άηδόνια και ρόδα μαζί.

Ήρθανε δοκιές, πρίγκιπες, λαμκροί και μεγαλοκαρδοί ιππότες· γιά νά τις ζητήσουν σέ γάμο, ό Αυτοκράτορας της Τραπεζούντας κ' ό Σουλτάνος της Αίγυπτου στείλανε στον άρχοντα του Μαλεβριέ προξενιά, μά αυτές δεν ήθελαν ν' άκούσουν τίποτε γιά παντρεία. Όσως έννοιωθαν ότι ή άποστολή τους έδώ κάτω ήταν νά μείνουν πάντοτε κορίτσια και νά τραγουδούν άδιόκιστα.

Από μικρές, πολύ μικρές κηδόνουσαν σ' αυτό τον πυργο. Τό παράθυρο της κήμηής τους έβλεπε στο περβόλι, κ' από μακριά, στην κούνια, είχαν λικνιστή με τά τραγούδια των πουλιών. Κ' έτσι έμαθαν νά τραγουδούν πριν ακόμα μωρούσαν νά μιλήσουν. Οι δυο ξαδέλες τραγουδούσαν, όπως οι άλλοι άνανπέουν: αυτό ήτανε τό φυσικό τους.

Τό μουσικό τους αισθημα τις έκανε σχεδόν άναίσθητες σέ κάθε τι πού δεν ήταν μουσική. Τόν κόσμο των πραγματικό των ξεχώριζαν μόνο μέσ' απ' τους ήχους. Τις μάγευε ό ψήθος των φυλακιστών, τό μουρομύρισμα των νεφών, τό τίκ-τάκ του ρολογιού, ό στεναγμός του άνέμου μέσ' απ' την καπνοδόχο του τζακιού, ό χτύπος της βροχής στά τείχη, μά δεν έννοιωθαν, κρείνε νά σάς τό πώ, μεγάλο ένθουσιασμό, βλέποντας μιά διση του ήλιου, ούτε μπορούσαν νά θαυμάσουν μά όραία είκόνα, σά νά σκέπαζε τά όμορφα μπουά και μαύρα μάτια τους ένας πικρός πέπλος. Πέθαναν γιά μουσική και δεν άγαπούσαν τίποτ' άλλο απ' αυτή στον κόσμο. Ή μάλλον, γιά νά ποίμη την άληθεια, άγαπούσαν και κάτι άλλο: τό μικρό Βαλεντίνο και τά λουλούδια τους. Τό Βαλεντίνο γιατί έμοιαζε με τά ρόδα και τά ρόδα γιατί έμοιαζαν με τό Βαλεντίνο.

Οι πιά φημισμένοι τραγουδιστές και μουσικοί έρχόντουσαν από μακρινές χώρες γιά νά τις άκούσουν και νά συναγωνισθούν μαζί τους. Μά μόλις έκείνες άνοιγαν τό στόμα τους, οι μουσικοί έπαταν τά όργανά τους κ' οι τραγουδιστές όμολογούσαν πως είχαν νικηθή. Τόσο μελωδικό κ' άρμονικό ήτανε τό τραγούδι τους, ώστε τί χειρομιά του ουρανού κατέβριαν ως τό παράθυρό τους γιά νά τ' άκούσουν και νά τό μάθουν και νά τό τραγουδήσουν κατόπι στον καλό Θεό.

Ένα μαγικό βράδυ τραγουδούσαν μαζί. Ένα άηδόνι του κήπου κατόμεινε σέ μιά τρανεφυλιά τις άκουε προσεχικά. Όταν έκείνες τελείωσαν πλυσάσε στο παράθυρό τους και τους είπε με την άηδονιστική γλώσσα του: «Θά ήθελα νά συναγωνιστώ μαζί σας στο τραγούδι...»

Οι δυο ξαδέλες του άπάντησαν ότι δέχονται εύχαρίστως κ' άμέσως έκείνο άρχισε νά τραγουδά. Ήταν έν' άηδόνι άρχιτρα-

γουδιστής. Καθώς τραγουδούσε, τό λαμκοδάκι του φούσκωνε, τά φτερά του χτυπούσαν κ' όλο του τό κορμί έτρεμε. Σε κάθε νότα του λές κ' έβγαινε ένα διαμάντι από τό στόμα του. Στο τέλος, στάθηκε βέβαιο γιά την νίκη του.

Μά ή δυο ξαδέλες σάν άρχισαν νά τραγουδούν από την πρώτη στιγμή τό ξεπεράσαν. Τό τραγούδι τ' άηδονιού φανόταν πλάι στο δικό τους, σάν τό τρίλιμα ενός στρουθοιού.

Μά τ' άηδόνι τις προκάλεσε γιά δεύτερη φορά και τραγουδούσε στην άρχή μιά έρωτική ρομάντσο, κ' έπειτα μάν όρια που την τελείωσε με μιά κορόνα τόσο ύψηλή πού θύταν άδύνατο σέ άνθρώπο νά ή βγάλη.

Οι δυο ξαδέλες, χωρίς νά πτοηθούνε καθόλου απ' αυτό, γύρισαν ένα φύλλο στο βιβλίο της· μουσική τους και άπάντησαν σ' άηδόνι μ' έναν τέτοιο τρόπο, ώστε ή Άγία Καταλία πού τις άκουε από τον ουρανό, χλωμάσε από τη ζήλεια της κ' άφησε νά πέση κάτω στη γη ό άρτα τις.

Τ' άηδόνι δοκίμασε ακόμα μιά φορά νά τραγουδήσει μ' αυτός ό συναγωνισμός· τό είχε έξαμνήσει όλοτα και τόυλεπε πειά ή δύναμη. Ή άναση του κόντευε νά σβύση, τά φτερά του είχαν άνοσηκώθη. Τά ματάκια του έκλειναν χωρίς νά θέλη· θά πέθανε.

— Τραγουδάτε καλύτερ' από μένα, είπε στις δυο ξαδέλες, κ' ή περηφάνειά μου νά σάς ξεπεράσω μου στοίχιζε τί ζωή μου. Πριν πεθάνω, θα σάς ζητήσω μιά χάρη: κάτω στο περβόλι, κοντά στην τρίτη άγιοτριανταφυλιά της μεγάλης άλλεας, έχω τί φωλιά μου και, μέσ' σ' αυτή, τά τρία μικρά μου. Στείλτε νά την πάρτε, μεγαλώστε τά μικρά μου και μάθετέ τα νά τραγουδούν σάν κ' εσάς· γιατί έχω θά πεθάνω.

Κι' άφού είπε τά λόγ' αυτά, τό άηδόνι ξεψύχησε. Οι δυο ξαδέλες τό έκλαψαν πολύ, γιαι, σ' άληθεια, τραγουδούσε περίφημα. Φώναξαν τό Βαλεντίνο. Τό μικρό άκόλουθό με τά χρυσά μαλλιά, και τό είχαν νά βρη τί φωλιά. Ο Βαλεντίνο, πού ήταν λίγο κνηρούλης, τί βρήκε άμέσως και την έφερε στις δυο ξαδέλες. Ή Φλερέτα και ή Ίζαμπά, γεμάνες στο μπλακόνι τους, την περιέμεναν μ' άνοιπινησία. Τά τρία άηδονία πρόβηλαν τά κεφαλάκια τους από τη φωλιά κ' άνοιγαν τά μικρά τους ράμφη. Τά λυπήθηκαν γιαι τον θάνατό και τ' άγάπησαν πολύ. Όταν μεγαλώσαν λίγο, άρχισαν νά τά σπουδάζουν μουσική, όπως είχαν έπισχεθεί στην μητέρα τους.

Ήταν ένα θαύμα νά βλέπει κανείς την άνείληψη πού είχαν τ' άηδονία και πώς καλά τραγουδούσαν. Φτερούγιζαν μέσα στο δωμάτιο και πότε καθόντουσαν στο κεφάλι της Ίζαμπά και πότε στον ώμο της Φλερέτας. Πήγαιναν και στεκόντουσαν μπρός στο βιβλίο της μουσικής πού θάλεγε ότι σ' άληθεια ήξεραν νά διαβάσουν τις νότες. Είχαν μάθει όλους τους σκοπούς πού τραγουδούσαν ή Ίζαμπά κ' ή Φλερέτα κ' έφέρριζαν μόνο τους και νέους σκοπούς, δικούς τους.

Οι δυο ξαδέλες, όσο κερνούσε ό καιρός, τόσο και πιά πολύ άποτραβίνονταν στην μοναξιά τους. Μά κάθε βράδυ άκουγε κανείς νά βγαίνουν από την κήμηή τους οι ήχοι μιάς μελωδίας ύπερφυτικής, Τηρόνια, πούχαν σπουδάσει πειά τέλεια μουσική, λβριαναν κ' αυτά μέρος στις συναυλίες τους και τραγουδούσαν καλά σχεδόν σάν τις δασκάλες τους πού κ' αυτές είχαν κάνει έντομεταξύ μεγάλες προόδους.

Η φωνή των δύο κοριτσιών έπαυσε κάθε μέρα ένα τόνο άλλο· κ' οι άνηχηστές μ' ένα τρόπο μεταλλικό και χρυσοαλλένιο· σά κ' μή ήτανε φωνή ανθρώπων. Μ' αυτό όμως, ή Φλερέτα κ' ή Ίζαμπά είχαν άδυνατίσει· τά όραία χρωμάτια τους είχαν σβύσει, είχαν γίνει χλωμές κ' τό δέρμα τους ήτανε διάφανο σάν τό γυαλί. Ο άρχοντας του Μαλεβριέ, βλέποντας την κατάσταση τους, θέλησε νά τις έμποδίσει νά τραγουδάνε, μά δεν κατάρθεσε τίποτε.

Μόλις έκείνες άρχισαν νά τραγουδούνε λίγο, μά μικρή βύθλο, κόκκινη στά μάγουλά τους φανόταν άπάντα που όλοένα κ' άπλωνότανε ως πού νά τελειώσουν τό τραγούδι. Τότε ή βύθλο χώνονταν, μά ένας ψυχρός ιδρώτας στο σώμα τους κούτους κ' έτρεμαν τά χείλια τους σά νάχαν κρυφτό.

Μά τραγουδούσαν τώρα πειά όραία όσο ποτέ. Είχε πια κάτι τό τραγούδι τους πού ήταν ύπερκόσμο κ' άκούγοντας την ήχηρή και δυνατή φωνή νά βγαίνη από τά λειπά αυτά κορίτσια, έννοιωθε ότι γήγορα ή μουσική θα σύντριβε τό όργανο.

Ήξεραν κ' αυτές αυτές, μά δεν λυπόταναν τίόλου. Και μιά βραδιά πού τό παράθυρό τους ήταν άνοιχτό, πού τά πουλιά τραγουδαν στον κήπο, πού ή αύρα φυσούσε άνάλαρα με θείο άρμονία, πού όλος ό άέρας ήτανε γεμάτος μουσική, δέ μπορούσαν νάνησιασθούν στον πειρασμό κ' άρχισαν κ' αυτές νά τραγουδούν

Ο Βαλεντίνο έφερε τί φωλιά στις δύο ξαδέλες...

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΡΑΦΗ

ΤΑ ΣΚΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ

Ο ιστορικός βασιλεύς της Σπαρτης και νομοθέτης Λυκούργος είχε κάποτε προμηθευθή δύο μικρά σκυλλάκια της ίδιας ράτσας, τα οποία διέταξε και τα άγγυρσσαν κατά διαφορετικό τρόπο. Το ένα το έβαρσαν να κυνηγά και το άλλο να κάνει διάφορα παιχνίδια. Όταν πεινά τα σκυλλάια μεγάλωσαν, διέταξε κ' έγινε μια μέρα συγκέντρωσις των Σπαρτιανών σε μία μεγάλη πλατεία, όπου επέφερε και τα δύο του νοήμονα τετράποδα. Έκει πάνω σ' ένα τραπέζι έβαλε μερικά φαγητά με προκλητική όσμη, ταυτοχρόνως δέ άνοιξε κ' ένα κλουβί, από το οποίο ξεπετάχθηκε ένας αετός... Και τότε όλοι είδαν ότι το μόν σκυλλί που είχε συνειδησει στην μαλθακότητα έπεσε με τα μούτρα στα φαγητά, το δέ κτηνηγετικό όργανο έβρισκό στο λαό. Συγγνώμη ο Λυκούργος γύρσε και είπε στους Σπαρτιάτας :

— Έβου πάσο μεγάλο ρόλο παίξει η άνατροφή στο άτομο. Και τα δύο σκυλλάια αυτά είνε της ίδιας ράτσας. Έν τούτοις άλλοιώς έβρήθηκε το ένα κ' άλλοιώς το άλλο, σύμφωνα με την άνατροφή και την εκύβριση που τους είχε κάνει !..

ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ ΚΑΙ ΠΙΡΩΝ

Ο Βολταίρος βρισκόταν κάποτε στο θέατρο ενός θεάτρου με αναφορά από χαριτωμένες και κομψές κωμίες.

Κατά την διάρκεια ενός διαλείμματος, ο Βολταίρος είδε τον μουσικό ποιητή Πιρών, ο οποίος καθόταν πολύ στενοχώρια σε μία θέση της πλατείας. Θέλοντας δέ να τον πειράξει, του έφώναξε :

— Ε, Πιρών !... Πώς τα παρτάς ;... Κάθεσαι καλά ;... Ο Πιρών δέν άπάντησε τίποτε...

— Όστερ! από λίγες μέρες όμως, οι δύο ποιηταί ελχε να ξανασημαντηθούν στο ίδιο θέατρο με την διαφορά ότι ο μόν Βολταίρος συνωθεύτο στον πλατεία, ο δέ Πιρών ήταν ναυχελεύτατα εξαπομένος μέσα σ' ένα θεωρείο. Μόλις ο Πιρών αντίκρισε τον Βολταίρο, θυμήθηκε την ερώτησι που του είχε κάνει προ ήρών, κ' άσέφηθηκε ότι τώρα ήταν η κατάλληλη στιγμή και να του άπαντήσει. Σηκώθηκε λοιπόν όρθιος μες στο θεωρείο του, και του έφώναξε δυνατά :

— Θαυμάσια Βολταίρε !..

Ενα κομμάτι που την προηγούμενη μέρα είχαν συνθέσει.

Έταν το κύκνειο άσμα τους αυτό, έν άσμα θείο, στα δάκρυα μεσοτεμένο, που έφτανε ως τις άρπαστες κορφές της μουσικής γά να χαθή στον ουρανό και στον άέρα. Έτανε κάτι δόξαλομο κ' άνήκουστο ως τότε. Δέν ήταν τραγούδι αυτό. Έταν σάν ένας χαμογερός γεμάτος τριλλίες, βροχή που κόβει στάλα της έχει άλλο χρώμα, μουσικό πυροτέχνημα άπερίγραπτο. Μά η μικρή κόκκινη βόλα είχε άπλωθεί κ' είχε γίνει μεγάλη κ' είχε σκεπάσει πεινά τα μάγουλά τους. Τα τρία άθρόνια της κυττούσαν και τις άκούγανε γεράτα άγόνια. Άάλευσαν τα φρεγάκια τους, πηγαίνανε κ' έρχόντουσαν και δέ μπορούσαν να σταθούν σε μία θέση.

Τέλος έκείνες φτάσανε στο τραγουδιού την τελευταία φράση. Τότε η φωνή τους πήρε μία άπόκρηψη έτσι άλλόκοτη, όπου θα νόμιζε κανείς ότι δέν ήταν ζωντανές, ότι δέν ήταν άνθρωποι αυτοί που τραγουδούσαν.

Και τ' άθρόνια πέταξαν άμέσως φοβισμένα.

Οι δύο ξαδέλφες είχαν πεθάνει μαζί με το τραγούδι και οι ψυχές τους είχαν βγή στην τελευταία νότα.

Τα άθρόνια πέταξαν κ' άνέβηκαν στον ουρανό ψηλά. Πήγανε στον καλό θεό γιά να του πούν αυτό το ξέπαισο τραγούδι κ' αυτός δού το περβόλι του τ' άκρίτισε γιά να του λένε κάθε τόσο μια τραγούδια ήθεσαν από τις δύο ξαδέλφες, άπ' τή Φλερέτα και την Ίσαμπά.

Και ο καλός Θεός έκανε άργότερα μ' αυτά τα τρία άθρόνια, τις θείες ψυχές τριών μεγάλων μουσικών : του Τσιμαρόζα και του Παλεστρίνα και του Ιππότου Γκλιότι.

Θεόφιλος Γκωτιέ

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τόν έσκέτωσε μ' ένα ... μάτσο

Στο Στρατοδικείο της Βιέννης έδικάσθη προ ήμερών ο Σίμων Ντράγκερ, πρώην άξιωματικός της αυτοκρατορικής φρουράς, γιαι ένα βράδυ του περασμένου Νοεμβρίου, έχοντας προηγουμένα με τον άνθυπλάχο Κάρολο Ούγκες, τον συνάντησε μέσα σ' ένα ντάνσιγκ κ' ύστερα από σφοδρά λογομαχία του έδωσε ένα μάτσο ήχηρότατο, κατάμουτρα και τον έβριξε κάτω νεκρό !

Κατόπιν αυτού ο Ντράγκερ συνελήθη κ' έπροφυλακίσθη άπαγγελθείσης κατ' αυτού κατηγορίας επί άνθρωποκτονίας.

Λόγω της κοινωνικής θέσεως του κατηγορουμένου οι έφημερίδες της Βιέννης, έγραψαν τότε πολλά άρθρα και έπέκριναν δριμύτητα κατά της δικαστικής άρχής που έσθάρησε ενανθ φόνου τον Ντράγκερ, γιαι έδωσε ένα μάτσο του άντιπάλου του. Η ανακριτική έρευνα όμως δέν άδραγγε να ανακαλύψη την αιτία που έπέκρινε τον άκαριαίο θάνατο του άτυχού Ούγκες. Νά δέ τι άπακαλύφθη. Την προηγούμενη μέρα του έπεισοδιού ο άνθυπλάχος Ούγκες, είχε πέσει από τ' άλογό του, και είχε πάθει έγκεφαλική διάσεισις, λόγω της οποίας έννοιωθε ζαλάδες και άναγκάστηκε να παραμείνη κλινηρης. Το βράδυ του φόνου νοιώθοντας τον εαυτό του καλύτερα πήγε στο ντάνσιγκ όπου έφαγε τον θανατηφόρο μάτσο, όστις, κατά την διενεργηθείσαν νεκροψία, έπέσπυσε άπλωσ το θάνατό του. Στην Ιατροδικαστική αυτή έκθεση βασίστηκαν και οι δικασταί και έκήρυξαν άάθων τον Ντράγκερ της κατηγορίας του φόνου, ένοχον όμως... αικιών και του επέβαλαν πρόστιμον 60 κορονών !

Ο βασιλεύς του μιλλιάρδου

Ο Αμερικανος βασιλεύς κ. Ναρκόντιας Χόλφστρον άνεγκρήχθη τελευταίας βασιλεύς του μιλλιάρδου ! Κι αυτό γιαι σ' ένα μάτσο δόθηκε σε μία λέσχη του Σιάγκου, ο Χόλφστρον έπαίξε συνεχώς επί 60 ώρες, χωρίς ν' αναπαυθή ούτε στιγμή ! Συνογιόντις με τέσσερες άλλους άσους μιλλιαρδιστών, τους οποίους και άνίκησε. Μέσα στις έξι ώρες που διήρκεσε το μάτσο αυτό ο Χόλφστρον έκαψε 17,153 έπιτυχίες έναντι 15,222 που έσημασαν άλλως οι άνταγωνισταί του. Το έκπληκτικότερο δέ άπ' όλα αυτά είνε ότι, όταν οι δημοσιογράφοι τον ρώτησαν μετά το πέρας του μάτσο πως αισθανόταν το κοράγιο του, ο Χόλφστρον άπάντησε μειδιώντας :

— Ένα τσάι κομπλέ μου είνε άρκετό γιά να έπαναλάβω το παιχνίδι γι' άλλες έξι ώρες !..

Άγκυρες προς πώλησιν

Στο Νέγυοκπορ—Νέι της Αμερικής έχουν έκτεθει ένα πούλιμα, ως άχρηστο ύλικό, άρκετές χιλιάδες άγκυρες, που προέρχονται από τα άμερικανικά πολεμικά σκάφη. Η άγκυρες αυτές δά πωληθούν ως «αληθοσδεριικά», γιαι δέν μπορούν να χρησιμοποιούν ούτε γιά τα έμπορικά πλοία, ούτε και να τις άγοράση άλλο Κράτος μπορεί, σύμφωνα με την Διεθνή Συνθήκη του Ουάσινγκτον, περι έκποιήσεως είδων πολεμικού ύλικού. Καθόλου άπίθανο όμως οι διάφοροι έμπνερηματίζοι που θα τις άγοράσουν να τις χύσουν, να τις ξαναφτιάσουν πάλιν «άγκυρες» και να τις... προμηθεύσουν στα πολεμικά σκάφη της Αμερικής !

Η ιδιοτροπία της Μόδας

Έσυνήθισαμε—είνε άλήθεια—να μένουμε πάντοτε έκστατικοί προ των έκπλήξεων της Μόδας. Κάθε μία Μόδα που περνά τη θεωρούμε γελιοία, έστω κ' άν έκείνη που την άντιαστιστή είνε πολύ κομική. Ένα παρόμοιο συνέβη στη Μαδρίτη. Μία μεγάλη και λιτέγης γυναικείου πλιν λανσαρίας κατι φάβια καπέλλα «τελευταίας μόδας» που δέν είνε παρά πιστή άντιγραφή των καπέλων του περασμένου αιώνος. Καπέλλα καρμιολε, πλατύγυρα και κατάφορα από λουλουδία, άπαράλλαχτα με... μπαζέδες !

Μόλις έλανεραρίσθη η μόδα αυτών των καπέλων μία έφημερίς της Μαδρίτης έγραψε σχετικώς : «Πρέπει να γελιά κανείς όταν άκούη να γίνεται λόγος γιά τη Μόδα, γιαι μοιάζει σάν μία τρυφή φρενοκομίου που κάθε τόσο ξεπορεύζει μέσα άπ' αυτό φορώντας ό,τι βρει μπροστά της. Μπορεί να φορέση ένα καπέλο που φορούσε περίου, μά δέν είνε άπίθανο να μάς παρουσιασθή και με τουαλέτα του 14ου αιώνος !..»